

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

[Prologus.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

PROLOGUS.

Dei Evictis Logico-Aquilonaris Brumæ asperitatibus, ad naturalis scientiæ vernalem amoenitatem accedo: Imò trameatò Logicali saxoso Golfo ad Baleares fortunatasque insulas appello, Viridariū videlicet illud Physiçæ amoenissimum, pariterq; jucundissimum, in quo quidquid natura usq; adhuc aut effingere potuit, aut effinxit, compendiosa comprehenditur iliade. Vocatur autem hæc scientia Physica, seu Physiologia, derivatâ Etymologiâ nominis, à nomine Græco, *φύσις*, quod naturam significat; ut proinde etiam scientia hæc *humanarumq; divinarumq; indagatrix Philosophia* appelletur; dividitur porro hæc scientia, quæ de rebus naturalibus tractat, in plures libros, imò Aristoteles totam scientiam, de rebus naturalibus, sequentibus complexus est voluminibus, inter quæ principem locum obtinet illud, quod vocatur Auscultatorium, in octo libros distinctum, sic appellatum: eò quòd magna indigeat auscultatione, studio, & intentione, ut benè, riteq; intelligatur, quos etiam Aristoteles matutino tantum tempore prælegere solitus dicitur. In primo libro agitur de principiis intrinsecis corporis naturalis, materiâ scilicet & formâ, ac privatione. In secundo, de principiis extrinsecis ejusdem, scilicet de causis, & potissimum efficiente, & finali. In tertio, de motu & infinito. In quarto, de loco, tempore, & vacuo. In quinto, de partibus subjectivis, & speciebus motûs. In sexto, de partibus integralibus ejusdem motûs. In septimo, de comparatione motuum, inter se. In octavo, de duratione, & primo motore Deo. Secundum volumen edidit Aristoteles, de rebus naturalibus, descendendo ad species, & est illud, in quo agitur, de Cælo & mundo, absolviturq; opus quatuor libris. Tertium est de rerum ortu & interitu, duobus libris absolutum. Quartum, sunt libri Meteororum. Quintum, libri de Mineralibus. Sextum, libri de Anima. Septimum, de Plantis. Octavum, & ultimum, de Animalibus, ita, ut nihil perscrutari omiserit eorum, quæ mundi, tam sublunaris, quam cælestis ambitu continentur, ut meritò sibi nomen Philosophiæ naturalis Principis meruerit. Aristotelem igitur sequendo, easdem materias disputando elucidabo, & declarabo, per decursum hujus tomi, quem in quatuor quoq; ut etiam feci in Logica, dividam partes; Prima explanabit libros auscultatorios; Secunda tractabit libros de Cælo & Mundo, ac de Meteoris: Tertia libros de Rerum ortu ac Interitu, seu de Generatione & Corruptione: Quarta libros de Anima, ac eos, quæ vulgò dicuntur de Parvis Naturalibus, prout tempus & Amica Brevitas admittet: De Animalibus & Plantis omninò

omnino superfedebat agere, nè nobis Medici negotium facebant; præmittere tamen disputationem proœmialem abs re esse non potest, prout plures faciunt, in quâ ipsius Physicæ, seu scientiæ naturalis naturam examinabo, & discutiam, sit itaq;

DISPUTATIO PROÏEMIALIS.

Hic revocanda sunt omnia in memoriam, quæ dixi in Logica, tum de habitibus, tum de divisione objecti, multipliciq; scientiæ conditione, item quid sit praxis, quidq; speculatio, & cetera hujusmodi, nam omnia hic locum quoq; habent; unde omnes questionibus de utilitate, & dignitate scientiæ naturalis, & similibus levioribus quæstionibus, ea tantum discutiam, quæ vel difficultatem habere videntur, quæq; Physicæ tantummodò sunt propria, sit igitur

QUÆSTIO I.

An Physica sit scientia proprie dicta & qualis?

principium motus & quietis, est mobile, corpus naturale hoc habet, quia habet naturam, quæ est tale principium; ergo est mobile: Tertium porrò hoc modo: Omne continuum est divisibile: omne corpus naturale est continuum; ergo est divisibile. Sed in contra

Arguitur. Scientia est tantum de necessariis, secundum Philosophum, sed entia naturalia, de quibus agit Physica, sunt contingencia & corruptibilia; ergo non potest haberi scientia: patet ma. probatur mi. quia omne compositum ex materia & forma, est corruptibile: entia naturalia sunt sic composita; ergo corruptibilia, & consequenter contingencia, & dicit. mi. sunt corruptibilia, secundum esse essentia, & connexionem cum sua passione, quæ de ipsis demonstratur; nego mi. secundum esse existentia, seu esse, quod habent in individuo, extra causam, concedo mi. & nego consequentiam. Connexio itaque illa est necessaria necessitate eâ, quæ ad scientiam requiritur; unde non nisi per accidens & ratione singularium sunt corruptibilia, in quibus tantummodò corrumpuntur.

Instatur. Omne compositum materiale est corruptibile, secundum se, & essentialitèr hoc cuilibet competit; ergo nulla solutio; probatur ant. quia corpus naturale, secundum se consideratur à Physica, sed Physica demonstrat corruptibilitatem de ipso; ergo secundum se competit ipsi corruptibilitas. & Omne compositum materiale esse quidem ex se corruptibile, quia habet in se principium corruptionis, sed nunquam corrumpitur actu, nisi in individuo, unde individuum ad corruptionem est conditio sine qua non, nec dicere valet, quòd propterea non sit necessaria secundum se, quia currit prior distinctio, nempe secundum esse existentia, non esse necessarium, bene tamen secundum esse essentia.

Urgetur. Physica non considerat res naturales secundum esse objectivum, sed secundum esse existentia actualis, quia agere de ipsis primo modo potius est Metaphysici quàm Physici; ergo si secundum esse existentia sunt corruptibiles, non poterit adhuc haberi de ipsis scientia, quia revera res naturales consideran-

T E S U S

I. Principio

II. Physica est proprie dicta

Novæ Academiae Professores, unâ cum suo Authore Arcefila, res Physicas opinionibus tantummodò subsistere afferebant; Plato quoq; Preceptorem suum Socratem secutus, præter Ideas suas à materia societate, & nascentium atque intereuntium rerum multitudine junctas, duos mundos, intelligibilem videlicet & sensibilem statuit; dicebat de primo tantum haberi scientiam, utpote in quo ipsa habitaret veritas, non verò de secundo, de quo agit Physica, & quem nos visu percipimus, verum tamen resolutivè.

Dico I. Physica est verè & proprie dicta scientia. Hæc est communis Peripateticorum, &

Probatur primo autoritate S. Augustini, qui eam vocat: *Rerum humanarum divinationem, cognitionem*, id est, scientiam de rebus tam materiâ constantibus, quàm immaterialibus, tractantem, & alibi supra, ubi post Antiquos Philosophos, Philosophiam tripartitam dicit, ut etiam expressè habet epist. 56. ubi sic loquitur: *Nôssi, quòd quidquid propter adipsèndam sapientiam queritur, aut de moribus, aut de natura* (id est per Physicam) *aut de ratione* (id est per Logicam) *questionem habere.*

Probatur secundò ex autoritate Aristotelis lib. 3. hujus operis cap. 4. & t. 24. & 2. Met. cap. 3. ubi Physicam naturalem scientiam appellat; ergò

Probatur tertio Ratione: Illa est verè & proprie dicta scientia, in quâ per causam propriam & necessariam, demonstrantur propriæ passiones & proprietates de subjectis; sed in Physica hoc fit, ergò ma. est Arist. 1. Post. 2. probatur mi. quia de corpore naturali in Physica demonstratur, quòd sit corruptibile, mobile, divisibile &c. quæ sunt propriæ passiones corporis, ergò. probatur ant. quia, quòd sit corruptibile, sic bene deducitur: omne quòd constat materia & formâ est corruptibile: corpus naturale sic constat; ergò est corruptibile: secundum vero sic: Omne quidquid habet

F. Amandi Eiermann Physica.